

Handläggare
Egnell Eva

Datum
2015-03-30

Diarienummer
AMN-2015-0227

Arbetsmarknadsnämnden

Behovsplan för bostäder till nyanlända flyktingar

Förslag till beslut

Arbetsmarknadsnämnden föreslås besluta

att anta förslag till behovsplan 2015 för bostäder till nyanlända flyktingar och

att överlämna behovsplanen till Kommunstyrelsen

Sammanfattning

Arbetsmarknadsnämnden ansvarar för att planera bostäder till nyanlända flyktingar boende på Migrationsverkets anläggningsboende som fått uppehållstillstånd och ska bosätta sig i en kommun och påbörja sin etablering. Nämnden ansvarar också för att planera för bostäder till anhöriga som anknyter till ensamkommande barn placerade av Migrationsverket i Uppsala kommun. För att kunna fullgöra arbetsmarknadsnämndens åtagande finns ett behov av cirka 100 bostäder.

Nämnden ansvarar inte för att planera för bostäder till nyanlända flyktingar med uppehållstillstånd som redan är bosatta på egen hand i kommunen.

Utifrån nuvarande förutsättningar och kända variabler såsom planerat mottagande, överenskommelser med Migrationsverket och Länsstyrelsen samt tidigare års mottagande kommer kommunen att ha ett behov av cirka 100 bostäder 2015.

De bostäder som Uppsala kommuns nyanlända är i behov av är vanliga enskilda lägenheter utan särskilt boendestöd.

Ett förslag till behovsplan har utarbetats, se bilaga. Behovsplanen ses över i samband med att överenskommelser om mottagande av nyanlända och ensamkommande barn tecknas med Länsstyrelsen.

Ärendet

Uppsala kommun har sedan många år tillbaka skrivit överenskommelse med länsstyrelsen och Migrationsverket om mottagande av nyanlända flyktingar och skyddsbehövande samt ensamkommande barn. Kommunfullmäktige gör överenskommelser med Länsstyrelsen och Migrationsverket om det planerade mottagandet samt om anvisningsbara platser och platser för ensamkommande barn och ungdomar med uppehållstillstånd (PUT¹-platser).

Arbetsmarknadsnämnden ansvarar för mottagande av nyanlända flyktingar, skyddsbehövande och anhöriga som anknyter till ovan nämnda grupper. Socialnämnden ansvarar för mottagande av ensamkommande barn utan vårdnadshavare som är asylsökande eller har fått uppehållstillstånd.

Denna behovsplan omfattar arbetsmarknadsnämndens målgrupper, det vill säga nyanlända flyktingar med uppehållstillstånd som bor på ett av Migrationsverkets anläggningsboende och ska anvisas till en kommun för bosättning. Planen omfattar även anhöriga som beviljats uppehållstillstånd på grund av anknytning till ett ensamkommande barn utan vårdnadshavare och som Uppsala kommun tagit emot enligt överenskommelse med Migrationsverket.

Kommunfullmäktige tog beslut 2014 om att ta emot 500 flyktingar med uppehållstillstånd, vara 50 personer på anvisning för kommunplacering. Från och med 2015 kommer överenskommelsen med länsstyrelsen enbart att gälla det antal personer som ska anvisas till en kommun. Flyktingar som bosätter sig på egen hand redan under asyltiden inräknas visserligen i kommunens mottagande men det kan inte regleras inom ramen för en överenskommelse.

Arbetsmarknadsnämnden har berett ärendet om överenskommelse för 2015 och föreslår att kommunfullmäktige tar beslut om att ta emot 150 personer som ska anvisas för bosättning. Kommunen behöver därmed ha ett boendeeerbjudande för dessa personer. Därutöver behöver kommunen planera boende för så kallade kvotflyktingar och för anhöriga som anknyter till ett ensamkommande barn mottagen enligt överenskommelse med Migrationsverket. När nyanlända och ensamkommande barn återförenas med sina familjer uppstår ofta ett akut bostadsbehov för den återförenade familjen, varför planeringen omfattar såväl kortsiktiga som långsiktiga lösningar.

De bostäder som Uppsala kommuns nyanlända är i behov av är i första hand lägenheter på den öppna bostadsmarknaden och inte kategoriboende. Ibland är det dock inte möjligt att få tag på en hyresbostad utan kommunen behöver också planera för att ha tillgång till genomgångsbostäder och även akuta boendelösningar.

¹ PUT – permanent uppehållstillstånd

Ekonomiska konsekvenser

De kostnader nämnden får i samband med beställningen kommer att finansieras via den schablonersättning kommunen erhåller från Migrationsverket.

Arbetsmarknadsförvaltningen

Lena Winterbom
direktör

Datum
2015-04-06

Diarienummer
AMN-2015-0227

Behovsplan för bostäder till nyanlända flyktingar 2015 – anvisningsplatser och vissa anhöriga

Bakgrund och inledning

Uppsala kommun har under lång tid tagit emot nyanlända flyktingar och ensamkommande barn utan vårdnadshavare i Sverige. Kommunfullmäktige ansvarar från och med 2014 för att ta beslut om att teckna överenskommelse med Länsstyrelsen om mottagande av nyanlända personer som beviljats uppehållstillstånd som flykting, skyddsbehövande eller som anhörig till en flykting med uppehållstillstånd. Dåvarande utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden var beredande och föreslagande nämnd. Överenskommelse sker också med Migrationsverket om platser för mottagande av asylsökande ensamkommande barn och unga utan legal vårdnadshavare i Sverige samt ensamkommande barn och unga med uppehållstillstånd (PUT-platser). Socialnämnden ansvarar för mottagande av ensamkommande barn och unga och arbetsmarknadsnämnden ansvarar för övriga personer som beviljats uppehållstillstånd. Denna behovsplan avser de nyanlända som arbetsmarknadsnämnden har ansvar för.

Kommunfullmäktige tog 2014 beslut om att teckna en överenskommelse för mottagande av 500 nyanlända flyktingar inklusive ensamkommande barn. Det faktiska mottagandet blev 541 personer, varav 74 personer var ensamkommande barn och unga. Totalt var det 353 personer som ordnade eget boende redan under asyltiden, drygt 120 personer var anhöriga fick uppehållstillstånd på grund av anknytning till en flykting.

Sedan Arbetsförmedlingen övertog samordningsansvaret för flyktingars etablering december 2010 har det varit problem för de flyktingar som bor på Migrationsverkets anläggningar att få hjälp med bosättning i en kommun när uppehållstillståndet är beviljat. Det har medfört att cirka 11 000 flyktingar bor kvar i ett anläggningsboende under lång tid, vilket försenar starten av etableringsinsatserna. Det har rått oklarheter om vem som har ansvaret för att ordna bostäder, och det råder stor bostadsbrist i många kommuner.

För att förbättra mottagandet och bosättning i en kommun samt effektivisera den nyanländes etablering vill Länsstyrelsen komma överens med kommunen om antalet anvisningsbara platser för personer som anmält behov av hjälp med bosättning. Kommunen ansvarar då för ordna bostäder till det antal personer man kommit överens om. För Uppsala kommun innebär det här ett nytt sätt att planera flyktingmottagandet och det krävs ett kommungemensamt arbete för att kunna få fram de antal bostäder som kommer att behövas för att nå upp till överenskommelsen.

Aktuellt behov av bostäder till nyanlända flyktingar m.m.

Arbetsmarknadsnämnden ansvarar för mottagande av nyanlända flyktingar och anhöriga som anknyter till flyktingar. I mottagandet ingår bostadsförsörjning och praktisk hjälp i samband med bosättning. Ansvaret omfattar personer som beviljats uppehållstillstånd och är bosatta på Migrationsverkets anläggningsboenden, anhöriga som anknyter till en flykting som nämnden har tagit emot på anvisningsplatser samt anhöriga som anknyter till ensamkommande barn utan vårdnadshavare som Uppsala kommun tagit emot och som är placerade i kommunen. När vårdnadshavaren får uppehållstillstånd och kommer till kommunen saknas grunden för socialnämndens omhändertagande och placeringen upphör i de flesta fall.

Arbetsmarknadsnämnden ansvarar inte för att ordna boende till flyktingar som är bosatta i kommunen när de beviljas uppehållstillstånd. De har på egen hand ordnat en bostad och på egen hand planera för sin familj.

Anvisningsbara platser

Hösten 2014 hade Länsstyrelsen en förhandling om 2015 års flyktingmottagande. Utifrån Migrationsverkets prognos för 2015 angav Länsstyrelsen ett behov av 755 anvisningsbara platser. 2014 tog kommunfullmäktige beslut om att teckna en överenskommelse om 50 anvisningsbara platser. Arbetsmarknadsnämnden, som bereder ärendet, har föreslagit att kommunfullmäktige tecknar en överenskommelse om 150 anvisningsbara platser. För att klara sitt åtagande måste kommunen kunna erbjuda en bostad. Med den rådande bristen på tillgängliga bostäder krävs en långsiktig planering för att kunna svara mot Länsstyrelsens önskemål och bedömningen är att Uppsala kommun kan åta sig anvisningsbara platser till 150 personer.

Anhöriga som anknyter till en person som kommunen tagit emot på anvisning

I många fall får anhöriga familjer som bor kvar i hemlandet eller andra länder dit personerna flytt uppehållstillstånd som anknytning till den första huvudmannen. Det kan dröja innan det är möjligt att resa till Sverige, en ansökan om uppehållstillstånd ska ha skett inom sex år från det den förste i familjen fick sitt uppehållstillstånd. I vissa fall kan det då bli aktuellt med byte av bostad och i de fall huvudmannen inte på egen hand kan ordna med bostad för sig och familjen kan det bli aktuellt med att kommunen behöver ordna för en bosättning.

Anhöriga/anknytningar till ensamkommande barn¹

När föräldrar kommer som anknytning till ett ensamkommande barn blir barnet inte längre ensamkommande. Kvar är då en familj vars barn kommit till Sverige som ensamkommande barn och startat sin introduktion och etablering i kommunen. Barnet får ofta ta ett stort ansvar för familjen som nu ska bosättas och etableras. Det är inte rimligt att barnet ska ta ansvar för att ordna en bostad till sin anknytande familj utan det är ett behov som kommunen bör tillgodose.

Behov

För att kunna fullgöra Uppsala kommuns åtagande när det gäller mottagande av nyanlända och ensamkommande barn har kommunen behov av bostäder som kan erbjudas de nyanlända. En utredning av den nyanländes behov av bistånd till boende enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen kommer inte att göras eftersom behovet utgår från kommunens överenskommelse med Länsstyrelsen.

Eventuella garantier som hyresvärdarna kan vilja ha som säkerhet ansvarar kommunstyrelsen för att teckna.

¹ En asylsökande som beviljats ett permanent uppehållstillstånd har rätt till familjeåterförening med make/maka och minderåriga barn. De anhöriga har möjlighet att ansöka om uppehållstillstånd på anknytning och behöver då ta sig till närmaste svenska ambassad för att en utredning ska kunna genomföras. Det genomsnittliga förhållandet är att ett beviljat uppehållstillstånd av asylskäl följs av 0,5 ansökningar på anknytning. Källa: Migrationsverket

De bostäder som Uppsala kommuns nyanlända är i behov av är vanliga enskilda lägenheter utan särskilt boendestöd.

1. Anvisningsplatser för flyktingar

- 150 platser som Migrationsverket och Arbetsförmedlingen kan anvisa
- lägenheter för 1-2 personer (anvisas av Arbetsförmedlingen)
- lägenheter för större barnfamiljer (anvisas av Migrationsverket, kvot)

2. Anhöriga som anknyter till en person som kommunen tagit emot på anvisning

Större lägenheter för familjer. Det behöver också finnas möjlighet att lösa ett akut behov av bostad eftersom det inte alltid är möjligt att veta exakt när en familj kan komma till Sverige för att återförenas med den som först fick sitt uppehållstillstånd.

3. Ensamkommande som får hit föräldrar och syskon och därmed avslutar sin placering

Större lägenheter för familjer. Det behöver också finnas möjlighet att lösa ett akut behov av bostad eftersom det inte alltid är möjligt att veta exakt när en familj kan komma till Sverige för att återförenas med sitt barn och syskon

Utifrån kända variabler såsom planerat mottagande, överenskommelser med Migrationsverket och Länsstyrelsen samt tidigare års mottagande bedömsatt det finns följande behov:

	Antal bostäder	Storlek	Boende
1. 150 anvisningsplatser för flyktingar som anvisas av Arbetsförmedlingen och Migrationsverket	45 40	1-4 rok 1-2 rok	Hyreslägenheter, varaktigt boende <i>alternativt</i> Genomgångsbostäder (t ex i befintliga bostadsrätter)
2. Anhöriga till kommunbosatta som tagits emot på anvisning	20	3-4 rok	Hyreslägenheter, varaktigt boende
3. Återföreningar - anhöriga till ensamkommande barn. (Placeringen avslutas)	15 2-3	2-4 rok 1-2 rok	Hyreslägenheter, varaktigt boende <i>alternativt</i> Genomgångsbostäder /journlägenheter
Totalt antal bostäder	123		

Behovet av varaktiga boenden är stort och att föredra. För att underlätta bostadsanskaffandet kan en tillfällig lösning i form av genomgångsboende eller liknande vara tillämpligt när det gäller anvisade personer till kommunen samt i samband med återförening av familjer.

Behovsplanen ses över i samband med att överenskommelser om mottagande av nyanlända och ensamkommande barn tecknas med Länsstyrelsen.